

**Комунальний заклад вищої освіти
Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»
Кафедра «Інструментальне виконавство (за видами)»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергєєнко О.М.

31 серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ІСТОРІЯ ВИКОНАВСЬКОГО МИСТЕЦТВА (ЗА
ВИДАМИ) ОК 19**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Інструментальне виконавство (за видами)»
Статус дисципліни	Обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни «ІСТОРІЯ ВИКОНАВСЬКОГО МИСТЕЦТВА (ЗА ВИДАМИ)» для здобувачів вищої освіти галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійної програми «Інструментальне виконавство (за видами)»

Розробники:

Харитонова Д.В. - кандидат мистецтвознавства, викладач КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського,

Рябов І. С. – кандидат мистецтвознавства, доцент КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Інструментальне виконавство (за видами)»

протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

перезатверджено: протокол №1 від 29 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри **Ясько О.А.**

1. Опис навчальної дисципліни для ступеня освіти «Бакалавр»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 8	Рік підготовки: I-й	
Загальна кількість годин – 240	32/32	10/10
	Рік підготовки: II-й	
	32/0	8/0
Кількість модулів – 3	Семестри:	
Тижневих годин аудиторних занять для денної форми навчання: 1-3 семестри 2 години на тиждень	I, II, III.	I, II, III.
	Аудиторні:	
	Денне – 96	Заочне – 28
Тижневих годин самостійної роботи студента для денної форми навчання: 1-3 семестри – 3 години на тиждень.		
Для заочної форми навчання: 1-3 семестри – 5 годин на тиждень		
Форма підсумкового контролю: Диф. Залік I-й та II-й, семестри, Курсова робота – III-й семестр.	Самостійна робота:	
	Денне – 144	Заочне – 212

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – надання студентам системних знань у галузі історико-філософських, соціокультурних, жанрово-стильових, компаративних, біографічних, художньо-естетичних процесів, що відбувалися з виконавським мистецтвом починаючи з витоків до сьогодення. Здобуття

фіксованих, практичних та теоретичних відомостей з історії виконавства, та отримання сталих слухових орієнтирів, що ілюструють високий рівень виконавського мистецтва. Формування чітких меж епох, стилів, жанрових особливостей розвитку виконавства. Вивчення та засвоєння основних технологічних та художньо-інтерпретаторських прийомів музичного мистецтва.

Предмет навчальної дисципліни - поглиблення та деталізація вже існуючих знань, з ракурсу біографічних відомостей композиторів. Виокремлення стилістично важливих творів, та їх детальний розгляд як основних сходинок розвитку виконавської майстерності. Стимулювання пошукової діяльності та усвідомлення логічного розуміння взаємозв'язків опрацьованого матеріалу, як теоретичного так і практичного.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Історія виконавського мистецтва (за видами)» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: ЗК 2, 3, 5, 8; СК 4, 5, 9, 12.

- **ЗК2** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- **ЗК3** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- **ЗК5** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- **ЗК 8** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- **СК4** Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

- **СК5** Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

- **СК9** Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

- **СК12** Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

Завданням навчальної дисципліни є:

- систематизація історичних, теоретичних та практично-виконавських знань та процесів, що відбувались впродовж існування виконавського мистецтва;

- виховання високопрофесійного спеціаліста в галузі музичного мистецтва;

- комплексна підготовка з урахуванням конкурентоспроможності оточення та застосування отриманих компетенцій.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни :

- Середня спеціалізована музична освіта або диплом молодшого спеціаліста

- Обов'язкове попереднє вивчення в обсязі 8 класів ДМШ предметів сольфеджіо, музичної літератури та фортепіано.

4. Очікувані результати навчання

Відповідно до освітньої програми «Інструментальне виконавство (за видами)» вивчення навчальної дисципліни «ІСТОРІЯ ВИКОНАВСЬКОГО МИСТЕЦТВА (ЗА ВИДАМИ)» ОК 19 забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.	ПРН 7
8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН 8
12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	ПРН 15
17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Історія виконавського мистецтва за (видами)»:

Очікувані програмні результати навчання	Шифр ПРН
4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.	ПРН 7
8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН 8
12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	ПРН 15
17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17

4.1. Після опанування навчальної дисципліни «Історія виконавського мистецтва (за видами)» студенти повинні:

знати:

- Програмний матеріал курсу;
- Основні історичні етапи розвитку виконавського мистецтва;
- Термінологічні особливості та відмінності виконавських традицій;
- Теоретичні відомості про застосування в залежності від епохи та стилю: фактури, динаміки, агогіки, штрихів, мелізмів та інших понять, явищ та термінів музичного виконавства;
- Видатних піаністів та інтерпретаторські версії творів світової музичної спадщини.

вміти:

- Орієнтуватися у виконавських трактовках;
- Відрізняти історично чесні та вірні інтерпретаторські версії, зважаючи на історичні етапи розвитку музичного мистецтва;
- Розрізняти основні жанри, що застосовуються у музичній творчості;
- Самостійно опрацьовувати великі обсяги теоретико-методологічних матеріалів, задля здобуття необхідних термінологічних та стилістичних, виконавських знань;
- Розуміти філософські погляди епох, які тим, чи іншим чином відображались на композиторській творчості, зокрема фортепіанній;
- Простежувати традиції та взаємопроникнення виконавських надбань з минулого у сьогодення;
- Опрацьовувати біографічні, монографічні та періодичні видання з теми;
- Пояснити слухові враження, зі сторони методичної частини виконавства;
- Цілісно усвідомлювати невід'ємність художньо-естетичних вражень від концепції твору;
- Оперувати біографічними та творчими відомостями найбільш відомих, класичних виконавців світового рівня;
- Оприлюднювати усні доклади, з обраних тем, які розкривають цікаві, неопрацьовані сторінки виконавського мистецтва;
- Поєднувати вплив соціокультурних умов та творчість композиторів.
-

5. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання

5.1 Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: іспит (залік), поточні письмові роботи та підсумкова курсова робота.

5.2 Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль – перевірка розуміння та засвоєння програмного матеріалу по частинах, умінь та навичок самостійно опрацьовувати

літературу, здатності осмислити зміст теми, розділу чи окремого питання, здатності усно чи письмово представити матеріал на потрібному рівні, показувати виконавські вміння для творчих дисциплін.

Педагогічний **поточний контроль** здійснюється систематично на кожному занятті.

Поточний контроль знань студента є обов'язковим видом контролю, що проводиться протягом навчального семестру в кінці кожного змістовного модуля й покликаний: допомагати студентові в організації його роботи, привчати студента до систематичного опрацювання матеріалу і підготовки до сприйняття наступних тем з програми дисципліни;

Виявляти ступінь відповідальності студента та його ставлення до навчання, причини, що перешкоджають виконувати навчальну програму;

Стимулювати активність і цікавість студента до вивчення дисципліни; виявляти обсяг, глибину і якість сприйняття студентом матеріалу, який вивчається;

Визначати недоліки і прогалини у знаннях та шляхи їх усунення; виявляти рівень опанування навичками самостійної роботи.

Поточний контроль передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих практичних навичок під час виконання завдань.

Правила оцінювання:

Максимальна кількість балів з дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (за видами)» за семестр – 100 балів.

Поточний контроль проводиться впродовж кожного семестру й оцінюється від 1 до 5 балів¹.

Максимальний бал поточного контролю становить 65 балів².

Будова заняття:

Перевірка домашнього завдання

Пояснення нової теми

Виконання теоретико-практичної роботи з даної тематики

Перевірка самостійної роботи з джерелами

Визначення обсягів нового самостійного завдання.

Об'єктами поточного контролю знань студента є:

Систематичність та активність роботи на лекційних заняттях.

Виконання модульних (контрольних завдань та письмових робіт).

¹ Дивитись таблицю «Критерії оцінювання для поточного контролю за п'ятибальною системою»

² Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово»

Теоретичні відповіді на усних доповідях.

Загалом оцінці підлягають:

- систематичність роботи на лекційних заняттях,
- рівень знань продемонстрований у відповідях на питання з тем, винесених для розгляду на усні доповіді.
- активність при обговоренні та дискусіях на заняттях (включаючи доповнення до виступів, уточнення та виправлення озвучених відповідей інших студентів),
- результати проведення експрес-опитування,
- виконання індивідуальних завдань,
- самостійне опрацювання тем (розділів, питань),
- виконання модульних завдань.

Семестрова оцінка виставляється за умови виконання студентом усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих при здійсненні поточного і підсумкового контролю.

Студент, який набрав кількість балів, що прирівнюється до оцінки «високий рівень» (відмінно) може бути звільнений від складання диференційованого заліку.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

5 A (відмінно)	= 100-90 балів
4 B-C (добре)	= 74-89 балів
3 D-E (задовільно)	= 60-73 бали
2 FX (незадовільно)	= 35-59 з можливістю повторної перездачі
н/а F (незадовільно)	= 0-34 з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Усне опитування та поточні письмові роботи	Критерії оцінювання для поточного контролю за п'ятибальною системою
«5»	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, дає змістовні, аргументовані відповіді, знає основні історичні віхи становлення фортепіанного мистецтва. Розуміє логіку розвитку технічних та художніх засобів фортепіанного мистецтва. Гарно орієнтується у знакових інтерпретаціях, розрізняє трактовки. Може пояснити та розтлумачити виконавську та композиторську ідею твору. Розуміється на редакціях, орнаментиці, динаміці різних періодів фортепіанного мистецтва. Вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію.

«4»	Студент на хорошому рівні, систематично виконує завдання самостійної роботи, бере активну участь в роботі на заняттях. Виконує практичні, письмові та теоретичні завдання з припускаючись незначних помилок. Володіє більшістю історичних фактів становлення фортепіанного мистецтва. Вміє орієнтуватися у трактовках та інтерпретаціях. Знає основні фортепіанні твори та композиторів. Розуміється на різній орнаменталії. Розуміє художньо-образні напрями стилів, але інколи допускає окремі помилки.
«3»	Студент володіє вивченим обсягом матеріалу, може пояснити та застосувати його на практиці. Орієнтується у історичних віхах розвитку фортепіанного мистецтва. Має загальні відомості з артикуляції та орнаментиці виконавського мистецтва, та самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна. Студент вміє самостійно опрацьовувати матеріал певної теми, але його відповіді стислі та потребують доповнення.
«2»	Відповіді студента не повні, та розкриваються лише за допомогою викладача. Відтворює незначну частину теоретичного, слухового та письмового матеріалу, виявляє знання і розуміння деяких історичних етапів становлення та стилів. За допомогою викладача може аналізувати слуховий матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
«1»	Студент засвоїв навчальний матеріал згідно навчальної програми, володіє теоретичними знаннями та передбаченими практичними навичками. Неповна відповідь при письмових роботах. Теоретичні знання з історії виконавського мистецтва, не носять системного характеру. Самостійна робота, та письмові завдання реалізується недостатньо.
«0»	Студент не систематично, частково, на низькому рівні виконує завдання самостійної роботи. Не бере участі в усних обговореннях основних положень та питань дисципліни. Не володіє матеріалом. Відсутній конспект та робочий зошит. Необхідне повторне вивчення дисципліни.

За особливу наукову активність нараховуються додаткові бали. За пропуск занять без поважної причини або невідготувані домашні завдання кількість балів знижується :

Нарахування заохочувальних балів (+)		
1.	Стовідсоткове відвідування занять протягом семестру.	5 балів
2.	Творча активність, направлена на пошук додаткової літератури для більш поглибленого опрацювання теми, що вивчається у певному модулі.	5 балів

Штрафні бали (-)		
1.	Відсутність на заняттях без поважних причин.	5 балів
2.	Здача модульних та самостійних робіт пізніше призначеного терміну.	5 балів
3.	Відсутність у студента матеріалів самопідготовки	5 балів

Підсумковий контроль – перевірка розуміння та засвоєння програмного матеріалу дисципліни в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими її розділами, здатності творчо використовувати отримані знання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми в рамках програмного матеріалу навчальної дисципліни.

Підсумковий модульний контроль оцінюється від 1 до 35 балів

Від 1-35 балів	
27-35 б.	- Відповідає чітко на поставленні питання; - Узагальнює отриману інформацію; - Може запропонувати нестандартні рішення за поставленим завданням
18-26 б.	- Стабільно знає матеріал; - Відповідає на поставленні запитання не у повному обсязі; - Не працює з інформацією самостійно.
9-17 б.	- Погано знає навчальний матеріал; - Не може відповісти на поставленні питання;
1-8 б.	- Не знає матеріал.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Шкала ECTS та критерії оцінювання	
90 - 100	Відмінно	A	<p>Студент вільно володіє вивченим матеріалом, дає змістовні, аргументовані відповіді, знає основні історичні віхи становлення фортепіанного мистецтва. Розуміє логіку розвитку технічних та художніх засобів фортепіанного мистецтва. Гарно орієнтується у знакових інтерпретаціях, розрізняє трактовки. Може пояснити та розтлумачити виконавську та композиторську ідею твору. Розуміється на редакціях, орнаментиці, динаміці різних періодів фортепіанного мистецтва. Уміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію. Диференціює інформаційні ресурси. Виконує практичні, письмові та теоретичні завдання. Систематично готується до занять. Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє науково-пошукову ініціативу при виконанні завдань з дисципліни. Опановує виконавські версії, робить слуховий аналіз та самостійно прослуховує значну кількість творів фортепіанного мистецтва. Знає основні твори композиторів, які писали для фортепіано із вивчених за курс.</p>

82-89	Добре	<p>В Студент на хорошому рівні, систематично виконує завдання самостійної роботи, бере активну участь в роботі на заняттях. Виконує практичні, письмові та теоретичні завдання з припускаючись незначних помилок. Володіє більшістю історичних фактів становлення фортепіанного мистецтва. Вміє орієнтуватися у трактовках та інтерпретаціях. Знає основні фортепіанні твори та композиторів. Розуміється на різній орнаменталі. Розуміє художньо-образні напрями стилів, але інколи допускає окремі помилки. Самостійно опрацьовує достатню кількість творів з слухового аналізу. Зошит та конспект в належному стані.</p>
74-81	Добре	<p>С Студент володіє вивченим обсягом матеріалу, може пояснити та застосувати його на практиці. Орієнтується у історичних віхах розвитку фортепіанного мистецтва. Має загальні відомості з артикуляції та орнаментиці виконавського мистецтва, та самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна. Студент уміє самостійно опрацьовувати матеріал певної теми, але його відповіді стислі та потребують доповнення.</p>
64-73	Задовільно	<p>Д Відповіді студента не повні, та розкриваються лише за допомогою викладача. Відтворює незначну частину теоретичного, слухового та письмового матеріалу, виявляє знання і розуміння деяких історичних етапів становлення та стилів. За допомогою викладача може аналізувати слуховий матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість</p>

			суттєвих.
60-63	Задовільно	E	Студент засвоїв навчальний матеріал згідно навчальної програми, володіє теоретичними знаннями та передбаченими практичними навичками. Неповна відповідь при письмових роботах. Теоретичні знання з історії виконавського мистецтва, не носять системного характеру. Самостійна робота, та письмові завдання реалізується недостатньо.
35-59 Незадовільно з можливістю повторної перездачі	Незадовільно	FX	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання. Самостійно не опрацьовує матеріал. Не виконує більшість завдань. На лекціях не виявляє активності. Відсутні або фрагментарні записи у робочому зошиті.
0-34	Незадовільно	F	Студент не систематично, частково, на низькому рівні виконує завдання самостійної роботи. Не бере участі в усних обговореннях основних положень та питань дисципліни. Не володіє матеріалом. Відсутній конспект та робочий зошит. Необхідне повторне вивчення дисципліни.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

I РІК НАВЧАННЯ

Залік у 1 семестрі

Поточний контроль												Підсумковий контроль	Разом			
Модуль 1																
ЗМ1						ЗМ2						Залік		100 б		
Максимальна кількість 30 балів						Максимальна кількість 35 балів						Максимальна кількість 35 б				
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
Контроль самостійної оцінюється від 1 до 5 балів. Максимальний бал поточного контролю 65 балів												Підсумковий контроль проводиться наприкінці 1 семестру й оцінюється від 1 до 35 балів.				

Залік у 2 семестрі

Поточний контроль												Підсумковий контроль	Разом			
Модуль 2																
ЗМ1						ЗМ2						Залік		100 б		
Максимальна кількість 30 балів						Максимальна кількість 35 балів						Максимальна кількість 35 б				
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
Контроль самостійної оцінюється від 1 до 5 балів. Максимальний бал поточного контролю 65 балів												Підсумковий контроль проводиться наприкінці 1 семестру й оцінюється від 1 до 35 балів.				

II РІК НАВЧАННЯ

Іспит у 1 семестрі

Поточний контроль												Підсумковий контроль	Разом	
Модуль 3														
ЗМ1					ЗМ2				ЗМ3				Курсова робота	100 б
Максимальна кількість 25 балів					Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 35 б	
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5		
Контроль самостійної оцінюється від 1 до 5 балів. Максимальний бал поточного контролю 65 балів												Підсумковий контроль проводиться наприкінці 1 семестру й оцінюється від 1 до 35 балів.		

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1 Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

<i>Змістовий модуль 1. Вступ. Розвиток музичного виконавства у прадавніх епохах. Основи і традиції інструментального виконавства епохи еллінізму, середньовіччя, відродження та бароко.</i>
Тема 1. Історія виникнення засобів виконавської виразності. Особливості розвитку музичного мистецтва у від первісної людини до середньовіччя. Синкретичний період існування музики. Особливості музичної культури у Стародавній Греції. Розвиток музичної «науки» у середньовіччі.
Тема 2. Й. С. Бах. Вершина музичного бароко. Поліфонія, як основа мислення митця. Мистецтво cantabile у творчості Й. С. Баха. Найвидатніші виконавці клавірної творчості Й. С. Баха. Особливості розвитку барокових жанрів у творчості композитора. Редакції клавірних творів. Символіка, як невід’ємна частина творчого мислення митця.
Тема 3. Д. Скарлатті. Віртуозний стиль бароко. Інтерпретаційні версії та композиторські ремарки. Біографічний екскурс. Суперечності темпових та агогічних показників у різних інтерпретаторських версіях сонат Д. Скарлатті. Введення композитором ачакатур. Особливості стилістики та виконання. Відомі транскрипції сонат.
Тема 4. Особливості французької музики епохи рококо. Творчість Ж.-Ф. Рамо, Ж.-Б. Люлі. Особливості розвитку опери-балету та жанрів клавірної сюїти у французькій культурі. Вплив світської культури на розвиток музичного мистецтва.
Тема 5. А. Вівальді. Розквіт «концертного» мистецтва. Розвиток жанру концерту для інструменту соло з оркестром. Агонічна природа концертного жанру. Особливості розуміння зображальної музики.
Тема 6. Г. Ф. Гендель та англійська музична традиція. Особливості розвитку англійської музичної культури. Проблеми оперного жанру у бароковій культурі. Масштабність задумів у інструментальній спадщині Г. Ф. Генделя.
<i>Змістовий модуль 2. Віденська класична школа. Представники та жанри, які отримали своє становлення у цей час.</i>
Тема 7. Й. Гайдн – формування класичного стилю в музичній культурі. Редакції клавірних сонат - відмінності та особливості. Періодизація сонатної творчості. Аналіз виконавських версій сонат. Концерти для клавіру – виконавські версії А. Мікеланджелі та М. Аргеріх. М. Палумбо та М. Плетньова – порівняльний аналіз.
Тема 8. В. А. Моцарт. Інтерпретаційні особливості виконання творів.

Розвиток сонатної форми у сонатах В. А. Моцарта. Вплив оперного жанру на іструментальну творчість. Відомі редакції – особливості та відмінність. Періодизація клавірної творчості. Виконавські трактовки О. Любімова А. Шіффа, В. Гізекінга та інших. Звуковидобування, артикуляція, педалізація штрихи, темпо-ритм та динаміка клавірних творів. Нововведення у концертній формі – класична модель концерту.

Тема 9. Л. В. Бетховен – новітні риси та стилістика. Вплив стилю Л. В. Бетховена на подальший розвиток виконавського мистецтва.

Перехід від епохи віденського класицизму до романтичних тенденцій. Жанр фортепіанної сонати – періодизація, редакції. Програмність творів. Поступова симфонізація сонатної форми. Великі інтерпретатори творчості Л. В. Бетховена.

Тема 10. Українська музика доби класицизму.

Д. Бортнянський, М. Березовський та А. Ведель. Національні риси у творчості українських композиторів-класиків. Роль партесного співу у формуванні фактури в інструментальній музиці. Поєднання західноєвропейської освіти з національним фольклорним колоритом.

МОДУЛЬ 2.

Змістовий модуль 1: Салонно-віртуозна стилістика. Початок романтизму та його риси у виконавському мистецтві. Зародження жанру концертного етюд.

Тема 11. Ф. Шуберт — вокальна природа інструментальної творчості.

Вплив жанру пісні на формування інструментальної фактури. Особливості драматургії Ф. Шуберта. Використання новітніх засобів виразності.

Тема 12. Ф. Мендельсон — видатний представник блискучого стилю у виконавстві.

Поява вокальних жанрів у інструментальній творчості. Особливості техніки нового часу. Заснування консерваторії у Лейпцигу.

Тема 13. Н. Паганіні – містичність та демонізм виконавської епохи романтизму.

Особливості віртуозного виконавського стилю композитора. Легенда, як основа цікавості до артиста. Технічна досконалість як засіб виконавської виразності.

Тема 14. Ф. Шопен. Творчість та життєвий шлях.

Основні твори : Етюди, Ноктюрни, Прелюдії, Вальси, Мазурки, Фантазії, Балади — найкращі виконавські версії. Ф.Шопен — піаніст. Особливості звуковидобування авторського «туше».

<p>Тема 15. Піанізм Ф. Ліста — віртуоз, виконавець та композитор.</p> <p>Основні фортепіанні твори. Майстер транскрипції. «Трансцендентні етюди» — виконавські версії та художній зміст. «Мефісто-вальс» та соната «Після читання Данте» — філософія драматургії та технічна віртуозність творів. «Роки мандрів» — мініатюра, як цільний образ передачі миттєвостей.</p>
<p>Тема 16. Р. Шуман, фортепіанна творчість та музикознавчі і методичні праці.</p> <p>Карнавал чудернацьких образів. Сюїта наскрізного розвитку як основа нової драматургії. «Карнавал» — найбільш влучні виконавські трактовки. «Альбом для юнацтва». Теоретична праця «Життєві правила для музикантів» — авторські поради композитора.</p>
<p>Тема 17. Й. Брамс — фортепіанна творчість, поліфонічне та симфонічне мислення митця.</p> <p>Симфонічність творчості. «Антивіртуозність» як творче кредо митця. Масштабність задумів та особливість інтелектуальної музики Й. Брамса. Фортепіанний концерт В-dur.— виконавські складності. «Угорські танці» — фольклорні витоки та інтерпретаторські версії.</p>
<p>Тема 18. Е. Гріг — скандинавські витоки творчості композитора.</p> <p>Концерт a-moll та «Ліричні п'єси». Камерна творчість. Особливості композиторської мови, що сформована яскравими, стилістично-національними рисами.</p>
<p><i>Змістовний модуль 2. Особливості пізнього романтизму в українській музичній культурі.</i></p>
<p>Тема 19. М. Лисенко – рушійна сила національного мистецтва.</p> <p>Творчість митця в контексті соціокультурних подій ХІХ ст. в Україні. Народна творчість – як основне джерело натхнення. Особливості поєднання романтичних жанрів з фольклорним тематизмом.</p>
<p>Тема 20. В. Барвінський – «композитор без нот»</p> <p>Трагічна доля митця у реаліях УРСР. Романтичні традиції західноєвропейської музики у творчості композитора. Масштабність та ліричність творчої спадщини В. Барвінського.</p>
<p>Тема 21. В. Косенко – уособлення українського мелосу в інструментальній музиці.</p> <p>Творчий шлях від романтизму до неокласицизму. Особливості впливу фортепіанної техніки композитора на його творчість. Унікальність циклу «11 етюдів у формі старовинних танців» тв. 19 в світовій музичній літературі.</p>
<p>Тема 22. С. Борткевич – трагедія композитора-романтика у епоху модернізму.</p>

Особливості біографії митця. Проблеми культурної інтеграції у західноєвропейське мистецтво. Проблема творчості митця та його середовища.

Тема 23. Л. Ревуцький – життя та творчість в умовах УРСР.

Інтерпретаторські версії прелюдів (оп. 4, 7, 11). Друга редакція другого концерту (фа-мажор). Особливості будови форми та яскравість фактурної тканини твору. Соната №1 - технічні складності та художній зміст твору.

МОДУЛЬ 3.

Змістовний модуль 1. Перехід від музики романтиків до музики ХХ століття.

Тема 24. К. Дебюссі — стильові риси музичного імпресіонізму. Творчість та жанрові напрямки.

«Бергамаська сюїта», «Дитячий куточок», «Pour le piano», «Прелюдії» — виконавські версії. Особливості роботи зі звуком. Перехід до поняття «аура» твору.

Тема 25. М. Равель. — «класичний» імпресіоніст. Фортепіанна творчість. «Моя матінка Гусиня» - інтерпретації. Концерт для фортепіано з оркестром G - dur. «Відображення», «Нічний Гаспар», «Благородні та сентиментальні вальси» — виконавські версії.

Тема 26. Е. Саті та композитори «французької шістки».

Ідеї розвитку музики у ХХ столітті. Особливості втілення різноманітних жанрів та творчих експериментів на початку ХХ століття. Вплив «богемного» Парижу на світові музичні тенденції.

Тема 27. Г. Малер – витоки симфонізму ХХ ст.

Особливості симфонічного мислення композитора. Інтеграція вокалу у симфонічні жанри. Автобіографічність творчості.

Тема 28. А. Шенберг – від романтизму до додекафонії.

«Крах» тональної системи та гармонії. Експерименти з гармонією та фактурою. Новітні техніки.

Змістовний модуль 2. Новітня парадигма мислення у епоху модернізму.

Тема 29. Нововіденська школа: А. Веберн, А. Берг.

Продовження традицій А. Шенберга. Основні тенденції школи. Творчість та світосприйняття. Абстракціонізм в музичному мистецтві. Серійна техніка - основа музичної мови нововіденської школи.

Тема 30. П. Гіндеміт – неокласицизм як основа творчості.

Неокласичні жанри та форми. Особливості будови циклів. Переосмислення музичної «мови» епох класицизму та бароко.

Тема 31. Б. Лятошинський - велична особистість Української музики. П'ять прелюдій для фортепіано – образно тематична концепція циклу. 7 частин «Відображення» - стильові особливості циклу. Особливості українського модернізму.

Змістовний модуль 3. Новітні композиторські техніки в Україні та стилі у музичному мистецтві. Інтеграція жанрів та стилістики. Основні тенденції у кінці ХХ початку ХХІ ст.

Тема 32. Є. Станкович - новітні риси фортепіанного мистецтва.

Поєднання особливостей новітньої музики з традиціями національної композиторської школи. Камерність творчості. Інтимність ліричних образів.

Тема 33. М. Скорик – символіка творчості митця.

Проникнення джазу і естради у академічні традиції. Народно-пісенні інтонації у творчості. Бурлеска, токато для фортепіано, партита для фортепіано № 5 – інтерпретація філософського задуму.

Тема 34. В. Сильвестров – звучання і тиша.

Творча еволюція стилю від модерну до постмодерну. Космічність образів малої форми. «Кіч-музика» (5 частин), «Багателі для фортепіано» - композиторський стиль. Авторська реалізація дихотомії «звук і тиша».

6.2 Структура навчальної дисципліни

ТЕМА	Кількість годин					
	Денна форма			Заочна форма		
	разом	аудиторні	самостійні	разом	аудиторні	самостійні
І рік навчання						
МОДУЛЬ 1.						
Змістовий модуль 1. Вступ. Розвиток музичного виконавства у прадавніх епохах. Основи і традиції інструментального виконавства епохи еллінізму, середньовіччя, відродження та бароко.						
Тема 1. Історія виникнення засобів виконавської виразності.	10	4	6	40	5	35
Тема 2. Й. С. Бах. Вершина музичного бароко.	10	4	6			
Тема 3. Д. Скарлатті. Віртуозний стиль бароко.	5	2	3			
Тема 4. Особливості французької музики епохи рококо.	5	2	3			
Тема 5. А. Вівальді. Розквіт «концертного» мистецтва.	5	2	3			

Тема 6. Г. Ф. Гендель та англійська музична традиція.	5	2	3			
Змістовний модуль 2. Віденська класична школа. Представники та жанри, які отримали своє становлення у цей час.						
Тема 7. Й. Гайдн – формування класичного стилю в музичній культурі.	10	4	6	40	5	35
Тема 8. В. А. Моцарт. Інтерпретаційні особливості виконання творів.	10	4	6			
Тема 9. Л. В. Бетховен – новітні риси та стилістика. Вплив стилю Л. В. Бетховена на подальший розвиток виконавського мистецтва.	10	4	6			
Тема 10. Українська музика доби класицизму.	10	4	6			
Разом:	80	32	48	80	1	70
МОДУЛЬ 2.						
Змістовий модуль 1: Салонно-віртуозна стилістика. Початок романтизму та його риси у виконавському мистецтві. Зародження жанру концертного етюд.						
Тема 11. Ф. Шуберт — вокальна природа інструментальної творчості.	5	2	3	40	5	35
Тема 12. Ф. Мендельсон — видатний представник блискучого стилю у виконавстві.	5	2	3			
Тема 13. Н. Паганіні – містичність та демонізм виконавської епохи романтизму.	5	2	3			
Тема 14. Ф. Шопен. Творчість та життєвий шлях.	10	4	6			
Тема 15. Піанізм Ф. Ліста — віртуоз, виконавець та композитор.	10	4	6			
Тема 16. Р. Шуман, фортепіанна творчість та музикознавчі і методичні праці.	10	4	6			
Тема 17. Й. Брамс — фортепіанна творчість, поліфонічне та симфонічне мислення митця.	5	2	3			
Тема 18. Е. Гріг — скандинавські витоки творчості композитора.	5	2	3			

Змістовний модуль 2. Особливості пізнього романтизму в українській музичній культурі.						
Тема 19. М. Лисенко – рушійна сила національного мистецтва.	5	2	3	40	5	35
Тема 20. В. Барвінський – «композитор без нот»	5	2	3			
Тема 21. В. Косенко – уособлення українського мелосу в інструментальній музиці.	5	2	3			
Тема 22. С. Борткевич – трагедія композитора-романтика у епоху модернізму.	5	2	3			
Тема 23. Л. Ревуцький – життя та творчість в умовах УРСР.	5	2	3			
Разом:	80	32	48	80	10	70
II рік навчання						
МОДУЛЬ 3.						
Змістовний модуль 1. Перехід від музики романтиків до музики XX століття.						
Тема 24. К. Дебюссі — стильові риси музичного імпресіонізму. Творчість та жанрові напрямки.	10	4	6	27	3	24
Тема 25. М. Равель. — «класичний» імпресіоніст.	10	4	6			
Тема 26. Е. Саті та композитори «французької шістки».	10	4	6			
Тема 27. Г. Малер – витоки симфонізму XX ст.	5	2	3			
Тема 28. А. Шенберг – від романтизму до додекафонії.	5	2	3			
Змістовний модуль 2. Новітня парадигма мислення у епоху модернізму.						
Тема 29. Нововіденська школа: А. Веберн, А. Берг.	5	2	3	26	2	24
Тема 30. П. Гіндеміт – неокласицизм як основа творчості.	5	2	3			
Тема 31. Б. Лятошинський - велична особистість Української музики.	10	4	6			
Змістовний модуль 3. Новітні композиторські техніки в Україні та стилі у музичному мистецтві. Інтеграція жанрів та стилістики. Основні тенденції у кінці XX початку XXI ст.						

Тема 32. Є. Станкович - новітні риси інструментального мистецтва.	5	2	3	27	3	24
Тема 33. М. Скорик – символіка творчості митця.	5	2	3			
Тема 34. В. Сильвестров – звучання і тиша.	10	4	6			
Разом:	80	32	48	80	8	72
	денне			заочне		
Загальний обсяг годин:	240	96	144	240	28	212

6.3 Самостійна робота (денна, заочна форми)

При самостійній підготовці та готуючись до підсумкового модульного контролю, студент повинен опрацювати завдання та питання відповідно до змісту навчальної дисципліни.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.	Заочна ф.
	МОДУЛЬ 1.		
Змістовий модуль 1. Вступ. Розвиток музичного виконавства у прадавніх епохах. Основи і традиції інструментального виконавства епохи еллінізму, середньовіччя, відродження та бароко.			
1	Тема 1. Історія виникнення засобів виконавської виразності. - Витоки музичного мистецтва; - Епоха синкретичного мистецтва; - Музика у Стародавній Греції - Як доба середньовіччя вплинула на розвиток музики? - Основні музичні жанри, які панували у 12-16 ст	6	
2	Тема 2. Й. С. Бах. Вершина музичного бароко. - Особливість творчості композитора; - Проблеми стилістики виконання; - Відомі редакції клавірних творів Баха; - Мистецтво cantabile —дати характеристику? - Символіка у творах Й. С. Баха? - Чому, на вашу думку, Й. С. Бах один з найвідоміших композиторів у світі? - Хто з романтиків повернув творчість Й. С. Баха на концертні сцени?	6	
3	Тема 3. Д. Скарлатті. Віртуозний стиль бароко.	3	

	<ul style="list-style-type: none"> - Основні редакції сонат Д. Скарлатті. - Які технічні прийоми використовував композитор в сонатах? - Що таке ачакатура? - Які прикраси застосовував композитор в своїх сонатах - Особливості форми сонат Скарлатті. - Особливості стилістики. 		35
4	<p>Тема 4. Особливості французької музики епохи рококо.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Рококо — характерні риси. - Особливості сюїтного жанру; - Жанр опери-балету; - Звукопис та імітація, як основа фантазії композиторів епохи рококо. 	3	
5	<p>Тема 5. А. Вівальді. Розквіт «концертного» мистецтва.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Жанр інструментального концерту: особливості будови та естетичні засади; - Особливості італійського концертного стилю; - Значення скрипки в італійській музиці епохи бароко. 	3	
6	<p>Тема 6. Г. Ф. Гендель та англійська музична традиція.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Особливості монументального стилю композитора; - Історія становлення композиторського стилю Г. Ф. Генделя; - Особливості фактури у клавірних творах; - Специфіка визнання композитора у Лондоні; - Боротьба з італійською музичною традицією. 	3	
Змістовний модуль 2. Віденська класична школа. Представники та жанри, які отримали своє становлення у цей час.			
7	<p>Тема 7. Й. Гайдн – формування класичного стилю в музичній культурі.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Назвати основні риси музичної мови класицизму; - Назвати панівний тип фактури; - Дати визначення жанру «Сонатно-симфонічний цикл»; - Які найбільш поширені редакції сонат Гайдна? - Чим відрізняються сонати від сонат-партит (дивертисментів) Й.Гайдна? - Що таке Ноб? 	6	35
8	<p>Тема 8. В. А. Моцарт. Інтерпретаційні особливості виконання творів.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Загальна характеристика творчості та особистості В. А. Моцарта; - Основні жанри у творчості композитора. - Яких змін зазнала сонатна форма у Моцарта? - Що означає KV? - Характеристика звуковидобування та артикуляції у фортепіанних творах композитора? 	6	

9	Тема 9. Л. ван Бетховен – новітні риси та стилістика. Вплив стилю Л. ван Бетховена на подальший розвиток виконавського мистецтва. - Клавирна творчість Л. ван Бетховена – новації та традиції; - Жанр фортепіанної сонати - редакції та періодизація; - Сонатна форма у Л. В. Бетховена - особливості будови; - Нова фортепіанна фактура митця; - Педалізація та динаміка;	6	
10	Тема 10. Українська музика доби класицизму. - Особливості життєвого та творчого шляхів Д. Бортнянського, М. Березовського та А. Веделя; - Основні жанри творчості композиторів; - Характеристика інструментальних творів Д. Бортнянського та М. Березовського; - Специфіка українського бароко.	6	
Всього по 1 модулю:		48	70
МОДУЛЬ 2.		Денна ф.	Заочна ф.
Змістовий модуль 1: Салонно-віртуозна стилістика. Початок романтизму та його риси у виконавському мистецтві. Зародження жанру концертного етюду.			
11	Тема 11. Ф. Шуберт — вокальна природа інструментальної творчості. - Стилiстичні особливості сонатних циклів композитора; - Вплив жанру пісні на інструментальну творчість композитора; - Цікаві виконавські версії фортепіанної творчості. - Фантазія «Скиталець» - квінтесенція драматургії композитора.	3	
12	Тема 12. Ф. Мендельсон — видатний представник блискучого стилю у виконавстві. - Жанр «Пісні без слів» дати характеристику, пояснити специфіку виконання. - Характерні особливості фортепіанної творчості. - Стилiстика інструментальних творів Ф. Мендельсона.	3	
13	Тема 13. Н. Паганіні – містичність та демонізм виконавської епохи романтизму. - Ідеї фаустіанства у музичному романтизмі; - Містифікація виконавства; - Зв'язок майстерності та потойбічних сил; - Характеристика творчості композитора; - Вплив на сучасників та послідовників.	3	
14	Тема 14. Ф. Шопен. Творчість та життєвий шлях. - Постать митця у соціумі - дати визначення життєвому та творчому шляхам; - Основні жанри творчості;	6	

	<ul style="list-style-type: none"> - Жанр концертного етюд; - Характеристика малих жанрів фортепіанної творчості, їх стилістика та складності; - Фактурні особливості фортепіанної творчості Ф. Шопена. 		
15	<p>Тема 15. Піанізм Ф. Ліста — віртуоз, виконавець та композитор.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Особливості життєвого шляху композитора; - Артикуляційні прийоми у фортепіанних творах; - Особливості концертного життя Ф. Ліста та його новаторство у виконавстві; - Принципи драматургії творів великої форми; - Поява нового інтонування, «романтичний пафос»; - Фаустіанство як принцип образного мислення. 	6	35
16	<p>Тема 16. Р. Шуман, фортепіанна творчість та музикознавчі і методичні праці.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Риси фортепіанного стилю. Образна сфера. Основні твори. - Карнавал чудернацьких образів; - Новий тип форму – сюїта наскрізного розвитку; - Теоретична праця «Життєві правила для музикантів» - загальні тези. - «Крейслеріана» - змістовно-образна сутність твору. 	6	
17	<p>Тема 17. Й. Брамс — фортепіанна творчість, поліфонічне та симфонічне мислення митця.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Емоційно-психологічна сфера романтизму Й. Брамса; - Фортепіанні варіації у творчості митця; - «Угорські танці» - визначити стилістичну природу творів; - Рапсодія у Й. Брамса та Ф. Ліста порівняльна характеристика; - У чому виражена симфонічність структури фортепіанної фактури? 	3	
18	<p>Тема 18. Е. Гріг — скандинавські витоки творчості композитора.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Характеристика творчості; - Жанрові витоки творчості композитора; - Особливості жанру мініатюри у творчості композитора; - Фантазійність образної сфери композитора; 	3	
Змістовний модуль 2. Особливості пізнього романтизму в українській музичній культурі.			
19	<p>Тема 19. М. Лисенко – рушійна сила національного мистецтва.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Особливості життєвого та творчого шляху композитора; - Фольклор у творчості М. Лисенка; - Громадська діяльність; - Характеристика творчості композитора. 	3	

20	Тема 20. В. Барвінський – «композитор без нот» - трагічна біографія композитора та вплив цих подій на його творчість; - романтичні витoki творчості; - «лірична» драматургія творів; - новаторство у фортепіанних жанрах.	3	35
21	Тема 21. В. Косенко – уособлення українського мелосу в інструментальній музиці. - фундація української фортепіанної музики; - особливості еволюції стилю композитора; - цикл 11 етюдів у формі старовинних танців – нове стилістичне утворення у світовій музичній культурі;	3	
22	Тема 22. С. Борткевич – трагедія композитора-романтика у епоху модернізму. - творчий та життєвий шлях композитора; - проблематика митця поза часом; - характеристика творчості композитора; - особливості фактури в фортепіанній творчості.	3	
23	Тема 23. Л. Ревуцький – життя та творчість в умовах УРСР. - національні витoki творчості композитора; - трагедія митця та суспільного ладу; - художньо-драматичний світ митця; - особливості періодизації творчого доробку композитора	3	
Всього по 2 модулю:		48	
МОДУЛЬ 3		Денна ф.	Заочна ф.
Змістовний модуль 1. Перехід від музики романтиків до музики ХХ століття.			
24	Тема 24. К. Дебюссі — стильові риси музичного імпресіонізму. Творчість та жанрові напрямки. - звукопис та аура як нові засоби виразності; - «Бергамаська сюїта», «Естампи», «Pour le piano» — нове бачення традицій французького бароко; - складності диференціації звуку фортепіанного виконання. - образно-художня сфера фортепіанних творів.	6	24
25	Тема 25. М. Равель. — «класичний» імпресіоніст. - класична точність підбору засобів виразності; - масштабність художніх образів; - піаністичні новації; - поєднання різноманітних стилів минулого у творчості.	6	
26	Тема 26. Е. Саті та композитори «французької шістки». - витoki фонові музики; - ідеї Е. Саті, як рушійна сила розвитку французької музики у ХХ столітті.	6	

	<ul style="list-style-type: none"> - характеристика творчості композиторів французької шістки. - особливість звучання та сюрреалізм в музиці; - урбаністичні тенденції в музиці. 		
27	<p>Тема 27. Г. Малер – витоки симфонізму XX ст.</p> <ul style="list-style-type: none"> - нова драматургія симфонічної музики; - масштабність задумів та їх гіперболізована реалізація; - вокал у симфонічному циклі; - автобіографічність творчості. 	3	
28	<p>Тема 28. А. Шенберг – від романтизму до додекафонії.</p> <ul style="list-style-type: none"> - криза тональної музики; - перемога жорстоких образів над романтичною красою; - основні засади філософії нової школи; - атональна музика; - додекафонія. 	3	
Змістовний модуль 2. Новітня парадигма мислення у епоху модернізму.			
29	<p>Тема 29. Нововіденська школа: А. Веберн, А. Берг.</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні засади філософії нововіденців. - серійна музика, серійна техніка, тотальна серія – дати визначення, навести приклади; - А. Веберн – особливості творчості та їх стилістичні та фактурні нововведення. - А. Берг – особливості образної сфери та характеристика творчого методу; - абстракціонізм та експресіонізм музичного мистецтва – дати визначення. 	3	
30	<p>Тема 30. П. Гіндеміт – неокласицизм як основа творчості.</p> <ul style="list-style-type: none"> - стильові риси творчості; - неокласицизм у фортепіанній творчості композитора; - «Ludus Tonalis». Новітня поліфонія – відмінності та базові принципи; - Творчий шлях митця – загальні відомості. 	3	24
31	<p>Тема 31. Б. Лятошинський - велична особистість Української музики.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Б. Лятошинський та український модернізм; - новаторство у стилістиці інструментальної музики; - експресіонізм у творчості композитора; - 7 частин «Відображення» - стильові особливості циклу. Інтерпретаторські версії; - камерні твори митця та їх драматургія; - визначити основні здобутки у піанізмі Б. Лятошинського. 	6	
Змістовний модуль 3. Новітні композиторські техніки в Україні та стилі у музичному мистецтві. Інтеграція жанрів та стилістики. Основні тенденції у кінці XX початку XXI ст.			

32	Тема 32. Є. Станкович - новітні риси інструментального мистецтва. - особливості творчого та життєвого шляху композитора; - інтимність ліричних образів; - камерне музика, як основа інструментальної спадщини композитора; - фактурні особливості та виконавські складності відтворення.	3	24
33	Тема 33. М. Скорик – символіка творчості митця. - особливості творчого та життєвого шляху композитора; - народно-пісенні інтонації у творчості; - стилістичні та жанрові риси творчості митця; - символіка митця та його світогляд.	3	
34	Тема 34. В. Сильвестров – звучання і тиша. - особливості творчого та життєвого шляху композитора; - еволюція творчого стилю композитора; - атмосфера «надзвуку» в творчості; - «космічність» художньо-образної сфери.	6	
Всього по 3 модулю:		48	72
		Денна ф.	Заочна ф.
Разом годин:		144	212

7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Інструменти та обладнання: бібліотечний фонд, комп'ютерне та програмне забезпечення, мультимедійні засоби у сфері музичної діяльності.

Аудиторний фонд:

- навчальний корпус
- лекційні аудиторії
- точки бездротового доступу до мережі інтернет– кафедральний клас Фортепіано № 55
- нотна бібліотека, її структура: читальний зал, абонемент навчальної літератури та нотної літератури;
- навчальні плани;
- навчально-методичні комплекси дисциплін.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання LMS Moodle -інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти.

8. Методичні рекомендації

8.1. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи.

Студент повинен вміти самостійно опрацювати літературні, мережеві, довідкові, бібліографічні, методичні, навчальні та періодичні джерела, для повного орієнтування у обраній темі.

Готувати письмові конспекти та практичні роботи, для засвоєння матеріалів змістовних модулів. Надавати усні доповіді з тематичних прикладів, використовуючи навички, набуті на заняттях з дисциплін як музично-теоретичного циклу, так і освітнього. Безпосередньо спираючись на лекційні теми, вміти систематизувати отримані дані та запроваджувати їх на практиці, у своїй дипломній роботі.

Самостійно аналізувати виконану роботу з ракурсу наукової цінності та актуальності.

9. Рекомендована література

1. Белікова В. Дмитро Степанович Бортнянський (1751–1825) / В. Белікова // Історія української музики: творча діяльність видатних музикантів України кінця XVIII – другої половини XIX століть. – Кривий Ріг, 2008. – С. 15–17.
2. Вахраньов Ю. Фортепіанні етюди В. Косенка. Київ : Муз. Україна, 1970. 59 с.
3. Волосатих О. Ю. Віктор Косенко: музика для театру. Нездійснені оперні задуми. Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2014. № 1 (22). С. 34–39.
4. Гришко-Ратьковська Л. О. В. С. Косенко – професор Київської державної консерваторії імені П. І. Чайковського. Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2010. Вип. 87. С. 236–248.
5. Гуральник Н.П. Українська фортепіанна школа XX століття в контексті розвитку музичної педагогіки : історико-методологічні та теоретико-технологічні аспекти : монографія / Наталія павлівна Гуральник. – К. : НПУ,
6. Данілішина М. Ф. Фортепіанна творчість українських композиторів – класиків та сучасних композиторів як засіб формування національно визначеного типу особистості майбутнього вчителя музики. Педагогічний дискурс. 2013. Вип. 14. С. 145–150.
7. Дедусенко Ж. В. Виконавська піаністична школа як рід культурної традиції : автореф. Дис. ... Канд. Мист. : спец. 17.00.01 – Теорія та історія культури / Жанна Вікторівна Дедусенко. – К., 2002. – 20 с.
8. Єфименко А. Вольфганг Амадей Моцарт та Дмитро Бортнянський: художньо – філософські та стильові паралелі / А.Єфименко // Записки Наукового

- товариства імені Тараса Шевченка. Том ССXLVII. Праці музикознавчої комісії. – Львів, 2004. – С. 185–198.
9. Кабалевський Д. Як розповідати дітям про музику / Д. Кабалевський. – К. : Музична Україна, 1982. – 320 с.
 10. Кашкадамова Н. Б. Діяльність братів Рубінштейнів // Історія фортеп'янного мистецтва ХІХ сторіччя. Тернопіль: Астон, 2006. С. 509–526.
 11. Кашкадамова Н. Б. Історія фортеп'янного мистецтва. ХІХ сторіччя: підручник / Наталія Кашкадамова. - Тернопіль: Астон, 2006. - 608 с.
 12. Кашкадамова Н. Львівська фортеп'янна школа: Традиції та розвиток / Н. Кашкадамова, Л. Садова // *Musica humana* : зб. Статей: Наукові збірки ЛДМА ім. М.Лисенка. – Вип. 8. – Львів, 2003. – С.169-187.
 13. Кашкадамова Н. Мистецтво виконання музики на клавішно-струнних інструментах : Навч. Посібник / Н.Кашкадамова. – Тернопіль : СМП «Астон», 1998. – 300 с.
 14. Кашкадамова Н.Б. До питання про риси школи у фортеп'янній культурі Львова / Н. Б. Кашкадамова // Матеріали 1-ї конференції асоціації піаністів-педагогів України : Фортеп'янна культура України: історія і сучасність. 13-16 грудня 1992 р. – Київ-Харків, 1993. – С. 60-69.
 15. Київська фортеп'янна школа. Імена та часи. Колективна монографія; [Автор проекту Т. О. Роцина, автори-упоряд. Т. О. Роцина та О. В. Ринденко, ред. О. В. Сахарова, О. Є. Степанюк]. - Київ: НМАУ імені П. І. Чайковського, 2013. - 632с.
 16. Кияновська Л. До вершин досконалості : Мирославу Скорику – 70. *Музика*. 2008. № 4. С. 8–9.
 17. Кияновська Л. О. Мирослав Скорик: людина і митець. Львів : Незалеж. Культурол. Журн. «І», 2008. 592 с.
 18. Кияновська Л. О. Мирослав Скорик: творчий портрет композитора в дзеркалі епохи. Львів : Сполом, 1998. 216 с.
 19. Кияновська Л. Сильова еволюція галицької музичної культури ХІХ–ХХ ст. Тернопіль : Астон, 2000. 339 с.
 20. Клиш В. Фортеп'янна спадщина / В. Клиш // *Музика*. – 1975. – № 1. – С. 7–8.
 21. Ковалів І. Василь Барвінський: нарис життя і творчості. Торонто: Муз. Ін-т ім. М. Лисенка, 1964.
 22. Ковалів К., Ескізи про Д. Скарлатті, "СМ", 1935, № 10;
 23. Коваль Г. О. Ліст і Данте: до проблеми синтезу мистецтв : автореферат дис. ... Канд. Мистецтвознавства: спец. 17.00.03 – «Музичне мистецтво» / Ганна Олександрівна Коваль. – К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 1998. – 20 с.

24. Колісник О. Мовно-стильова самобутність камерно-інструментальної музики Є. Станковича : дис. ... канд. Мистецтвознавства. Львів, 2017. 245 с.
25. Коренюк О. Педагогічні принципи М.В. Лисенка / О. Коренюк // Українське музикознавство. — К. : Музична Україна, 1969. — Вип. 4. — С. 111–121.
26. Корній Л. Історія української музики. / Л. Корній. — К., Харків; Нью-Йорк : М. П. Коць, 1998. — С. 296.
27. Королюк Н. Дмитро Степанович Бортнянський (1751–1825) / Н. Королюк // Маленькі історії про українських композиторів XVIII–XX ст. — К., 1998. — С. 54–72.
28. Кузик В. Лев Миколайович Ревуцький. Ніжин : Видавець ПП Лисенко ММ, 2011. 83 с.; іл.
29. Кузик В. Логіка «мудрої музики» Левка Ревуцького // Українське мистецтвознавство. Вип. 15. Київ, 2015. С. 8–21.
30. Лисенко М.В. Листи / Микола Лисенко. — К. 1964. — 680 с.
31. Лисенко М.В. У спогадах сучасників / М. Лисенко [упор. О. Лисенко; ред. Та коментарі Р. Пилипчука]. — К., 1968. — 620 с.
32. Лошков Ю. І. Еволюція професійного музичного мистецтва / Ю. І. Лошков // Культура України : зб. Наук. Пр. — Х. : ХДАК, 2008. — Вип. 25. — С. 166–177.
33. Луніна А. Камерна творчість Євгена Станковича. Стильові моделі та «сюжетні» концепції // Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки: Мистецькі обрії '2012 / ПСМ НАМ України. — К., 2012. — Вип. 4 (14–15). — С. 154–159.
34. Луніна А. Камерний формат творчості Євгена Станковича: На перехресті «картинно-пейзажної візуальності», «кінозображальності» й «нової простоти» / А. Луніна // Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки. - 2013. - Вип. 5. - С. 141–147. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmpmn_2013_5_25
35. Мартинова, Н. І. Тенденції урбанізму в фортепіанній музиці Еріка Саті та представників «французької шістки» / Н. І. Мартинова // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Сер. Мистецтвознавство / редкол.: М. Станкевич, О. Голубець, Н. Урсу [та ін.]. — Тернопіль, 2011. — Вип. 2. — С. 131–137.
36. Марценківська О. Учитель та учень (Р.М.Глієр та Б.М. Лятошинський) / Олена Марценківська // Київське музикознавство: культурологія та мистецтвознавство: збірка статей. — К., 2013. — Вип. 47. — С. 263–278.
37. Мирослав Скорик : зб. Наук. Пр., присвяч. 60-річчю від дня народж. М. М. Скорика : Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. Чайковського. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2000. Вип. 10. 147 с.

38. Молчанова Т. Модифікація фортепіанної фактури клавирів як важлива виконавська складова: редукція – ампліфікація – музичні патерни – імітації. Вісник Прикарпатського університету: Мистецтвознавство. Ред. Рада: В. Грещук [та ін.]. Івано-Франківськ, 2017. Вип. 36. С. 78–83.
39. Муляр П. Стиль твору і виконавської інтерпретації в аспекті класичного та академічного у фортепіанному мистецтві : автореф. Дис. ... Канд. Мистецтв. / Муляр Павло Михайлович / Одеська державна музична академія ім. А. В. Нежданової. – Одеса, 2009. – 17 с.
40. Муха А. Композитори України та української діаспори / А. Муха. – Київ, 2004.
41. Назар-Шевчук Л. Твори Василя Барвінського у світовому музичному виконавстві. Виконавсько-педагогічні принципи Василя Барвінського та його послідовників як складова частина Львівської піаністичної школи. Матеріали наук.-практ. Конф. (Львів, 5 квітня 2006 р.). Львів, 2006. С. 62–77.
42. Новосядла І.С. Дитячі фортепіанні конкурси й фестивалі в Україні: пріоритети, тенденції розвитку
43. Олексюк О.М. Музична педагогіка: Навчальний посібник. - К.: кнукім, 2006. - 188 с.
44. Олійник О. Фортепіанна творчість В. С. Косенка. Київ : Наук. Думка, 1977. 150 с.
45. Павлишин С. Валентин Сильвестров: творчі портрети українських композиторів / С. Павлишин. – К. : Муз. Україна, 1989. – 87 с.
46. Павлишин С. Василь Барвінський. К.: Муз. Україна, 1990.
47. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти: Навч.-метод. посібник. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2011. — 640 с.
48. Рябов І. Відчуття ритму як засіб виконавської виразності / І. Рябов // Загальне та спеціалізоване фортепіано: досягнення та перспективи: зб. наук.-метод. праць викладачів. – Вип. 1. – Ред.-упоряд. Т. Омельченко. – Київ, НМАУ, 2018. – С. 60-66.
49. Рябов І. Виконавський тезаурус піаніста: метод аналізу / І. Рябов // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : науковий журнал. – К. : Міленіум, 2016. – №3. – С. 89–93.
50. Рябов І. Диференціації виконавців-піаністів (аналіз деяких концепцій ХХ ст.) / І. Рябов // Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського : науковий журнал. – 2014. – №3 (24). – С. 68–76.
51. Рябов І. Особливості сонатних циклів середнього періоду творчості Л. ван Бетховена / І. Рябов // Наукові записки. Серія

«Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. В. В. Бурназової. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. № 2. – С.49-56.

- 52.Рябов І. Постмодернізм та фортепіанне виконавство: гра, симуляція та полістилістика / І. Рябов // The world of science and innovation. Proceedings of the 9th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. London, United Kingdom. 2021. P. 611-622. URL: <https://sci-conf.com.ua/ix-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-the-world-of-science-and-innovation-7-9-aprelya-2021-goda-london-ve-likobritaniya-arhiv/>
- 53.Рябов І. Репертуарний план у класі фортепіано як основа розвитку виконавської майстерності піаніста / І. Рябов // Музичне мистецтво ХХІ століття – історія, теорія, практика: збірник наукових праць інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [загальна редакція та упорядкування А. Душного]. – Дрогобич – Кельце – Каунас – Алмати – Банська Бистриця: Посвіт, 2021. Вип. 7. – С. 51-57
- 54.Рябов І. Репертуарний план у класі фортепіано як основа розвитку виконавської майстерності музиканта: Методичні рекомендації для викладачів та студентів музичних ВНЗ, коледжів, ліцеїв та шкіл естетичного виховання / упор. І. С. Рябов. – Київ: НМАУ, 2022. – 26 с.
- 55.Рябов І. Синтез романтичних, барокових та національних рис у циклі «11 етюдів у формі старовинних танців» В. Косенка / І. Рябов // Віктор Косенко, його доба і культура ХХІ століття: науковий збірник матеріалів І Науково-практичної конференції, присвяченої 80-річчю створення Музею-квартири В. С. Косенка. – К., 2020. – С. 66-72
- 56.Рябуха Н. О. Звукообраз фортепіано у камерно-інструментальній творчості В. Сильвестрова / Н. О. Рябуха // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. - 2012. - № 3. - С. 129-133. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2012_3_34.
- 57.Олійник. С. В. П'ять прелюдій для фортепіано Б. Лятошинського: образно-тематична концепція циклу. - Сучасна музика в сучасному світі: Збірник наукових. 2012
- 58.Савицький Р. Хронологія фортепіанного концерту f-moll Василя Барвінського (реконструкція історичної долі). Барвінський В. Концерт для фортепіано з оркестром (клавір). Ред.-упор. М. Крушельницька. Львів: Сполум, 2007. С. 4.

59. Самохвалов В. До питання про прояв барвисто-колористичного чинника в гармонії Б. Лятошинського. Борис Миколайович Лятошинський : зб. Ст. / упоряд. М. Д. Копіца. Київ, 1987. С. 143–160.
60. Сбитнева Л. М. Музично-естетичне виховання дітей і молоді в Україні: проблеми й пер-спективи [Текст] / Л. М. Сбитнева // Вісник ЛНУ
61. Сильвестров В. Дочекатися музики. Лекції – бесіди / В. Сильвестров; за мат-лами зустріч., орг. С. Пілютиковим. – К. : Дух і Літера, 2011. – 376 с.
62. Сирятська Т. В. Виконавська діяльність К. Сен-Санса та її вплив на піаністичні традиції ХХ століття / Т. В. Сирятська // Проблеми сучасності : мистецтво, культура, педагогіка : зб. Наук. Пр. / Луганський державний інститут культури і мистецтв. — Луганськ, 2011. — Вип. 16. — С. 212—219.
63. Снегірьов, О. М. "Піаністи України ХХ ст." Київ: Київське державне вище музичне училище ім. РМ Глієра (1999).
64. Сюта, Б. (2002). Українська музика молодшої генерації композиторів. *Musica Ukrainica*, 20. Взято з http://www.musicaukrainica.odessa.ua/_a-syuta-Youngukrcomp.html
65. Фрайт О. М. Лисенко на порозі нової доби та його рецепції у наступних поколіннях українських композиторів / О. Фрайт // Українське музикознавство. — К. : НМАУ ім. П. Чайковського, 2003. — Вип. 32. — С. 236–247.
66. Фридерик Шопен: збірка статей / ред.-упорядник Я. Якуб'як. Львів: Сполом, 2000. 256 с.
67. Черкасов В. Розвиток музичної освіти у період Середньовіччя та Відродження / В. Черкасов // Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер. : Педагогічні науки. - 2014. - Вип. 125. - С. 13-17.
68. Шадріна-Личак О. Італійський та французький типи клавесинів у зв'язку з національними клавесинними школами / О. Шадріна-Личак // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: Старовинна музика – сучасний погляд. Кн.2. – Вип. 41 – К 2006 – С. 55-61.
69. Шаров І. Бортнянський Дмитро Степанович (1751–1825) – композитор і диригент / І. Шаров. // 100 видатних імен України. – Київ, 1999. – С. 51–55.
70. Яцків О. Черні: знаний і невідомий / О. Яцків // Музика. – 1991. – No 4. – С. 25.
71. Chylińska T. Karol Szymanowski i jego epoka : T. 1–3. T. 2. Kraków : Musica Iagellonica, 2008. 553 s.
72. Chylińska T. Karol Szymanowski i Tadeusz Miciński // Studia o Tadeuszu Micińskim / Red. M. Podrazy-Kwiatkowskiej. Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1979. S. 325–340.

73. Dorofeeva, Veronika. "Формування сучасного музичного стильового простору на прикладі творчості Українських композиторів." Музичне мистецтво і культура 23 (2016): 260-268.

10. Інформаційні ресурси

www.nbuv.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (м. Київ)

www.4uth.gov.ua – веб-сайт Державної бібліотеки України для юнацтва

www.chl.kiev.ua – веб-сайт Національної бібліотеки України для дітей

<http://old.dnpb.gov.ua> – веб-сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського

<http://ukrnotes.in.ua/poshuk.php> - ноти та біографії українських композиторів

- <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>
- http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/NZTNPUm_2011_2_23.pdf
- http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:hEZmjsFO0jsJ:www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF/NZTNPUm_2011_2_23.pdf+%&cd=2&hl=uk&ct=clnk&gl=ua&client=safarihttps://allref.com.ua/uk/skachaty/Forte_pianna_tvorchist-_M%7C_Ravelya